

عنوان مقاله:

تأثیر الگوی کاشت و کاربرد کود نیتروژن بر عملکرد و شاخص‌های رقابت نخود فرنگی (*Pisum sativum* L.) و کاهو (*Lactuca sativa* L.)

محل انتشار:

فصلنامه بوم شناسی کشاورزی، دوره 10، شماره 2 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

الهام رفتاری - دانشگاه گنبد کاووس

علی نخ زری مقدم - دانشگاه گنبد کاووس

مهدی ملاشاهی - دانشگاه گنبد کاووس

حسین حسینی مقدم - دانشگاه گنبد کاووس

خلاصه مقاله:

به منظور بررسی اثر الگوی کاشت و نیتروژن مصرفی بر عملکرد و شاخص‌های رقابت نخود فرنگی (*Pisum sativum* L.) و کاهو (*Lactuca sativa* L.)، آزمایشی به صورت فاکتوریل در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با سه تکرار در مزرعه دانشگاه گنبد کاووس در سال زراعی 94-1393 اجرا گردید. عامل الگوی کاشت در نه سطح شامل کشت خالص نخود فرنگی، کشت مخلوط جایگزین 33، 50 و 67 درصد کاهو به جای نخود فرنگی، کشت مخلوط افزایش 33، 50، 67 و 100 درصد کاهو به نخود فرنگی و کشت خالص کاهو و عامل نیتروژن در سه سطح شامل عدم مصرف و مصرف 25 و 50 کیلوگرم نیتروژن خالص در هکتار بود. نتایج نشان داد که اثر الگوی کاشت و نیتروژن بر عملکرد در سطح یک درصد معنی‌دار بود. صفات مورد بررسی شامل عملکرد کل و شاخص‌های رقابت و سودمندی اقتصادی کشت مخلوط یعنی عملکرد معادل، نسبت برابری زمین، ضریب نسبی تراکم، شاخص غالبیت، نسبت رقابتی، کاهش واقعی عملکرد، سودمندی کشت مخلوط و بهره‌وری سیستم بود. تیمار کشت مخلوط افزایش 100 درصد کاهو به نخود فرنگی و کشت خالص کاهو به ترتیب با 61565 و 61473 کیلوگرم در هکتار حداکثر عملکرد و تیمار کشت خالص نخود فرنگی با 11759 کیلوگرم در هکتار حداقل عملکرد را تولید کردند. با افزایش مصرف کود نیتروژن، عملکرد در هر دو گیاه افزایش یافت. کم‌ترین عملکرد معادل نخود فرنگی با 11759 کیلوگرم در هکتار از تیمار کشت خالص نخود فرنگی و بیش‌ترین آن با 25159 کیلوگرم در هکتار از کشت مخلوط افزایش 100 درصد کاهو به نخود فرنگی به دست آمد. بیش‌ترین و کم‌ترین عملکرد معادل نخود فرنگی به ترتیب از تیمارهای مصرف 50 کیلوگرم در هکتار و عدم کاربرد کود نیتروژن به ترتیب با 20669 و 16689 کیلوگرم در هکتار به دست آمد. نسبت برابری زمین در تیمارهای کشت مخلوط بیش از تیمارهای کشت خالص بود. حداکثر نسبت برابری زمین متعلق به تیمار کشت مخلوط افزایش 100 درصد کاهو به نخود فرنگی با 48/1 بود. ضریب نسبی تراکم در تمام تیمارها بیش از یک بود. بررسی شاخص غالبیت نشان داد که نخود فرنگی در تیمارهای کشت مخلوط افزایشی و تیمار کشت مخلوط جایگزین 33 درصد کاهو به جای نخود فرنگی گیاه غالب بود. در نتیجه، علامت چیرگی نخود فرنگی با وجود مطلوب بودن عملکرد هر دو گیاه مثبت شد. در کلیه تیمارها و به خصوص تیمارهای کشت مخلوط افزایشی، افزایش عملکرد کل مشاهده شد. در مجموع، کشت مخلوط نخود فرنگی و کاهو باعث افزایش سودمندی اقتصادی کشت مخلوط گردید. بیش‌ترین سودمندی اقتصادی کشت مخلوط مربوط به گیاه نخود فرنگی و کم‌ترین آن مربوط به گیاه کاهو که از تیمار کشت مخلوط جایگزین 33 درصد نخود فرنگی + 67 درصد کاهو حاصل شد.

کلمات کلیدی:

سودمندی کشت مخلوط، غالبیت، کشت مخلوط، نسبت برابری زمین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

